

**FAKULTET VETERINARSKE MEDICINE
UNIVERZITET U BEOGRADU
Kinološka sekcija**

SEMINARSKI RAD

Tema: *Nemački ovčar*

STUDENT

Andrea Gojković

Nemački ovčar

Pravi naziv ove rase je: DEUTSCHER SCHAEFERHUND

Nemački ovčar, kao što i sam naziv kaže potiče iz Nemačke. Što se tiče njegove klasifikacije ova rasa pripada I FCI grupi u koju pored NO spadaju pastirski psi i psi terači stoke (osim Švajcarskih pastirskih pasa).

Sekcija im je prva u koju spadaju ovčarski psi sa radnim ispitom.

ISTORIJAT

Nemački ovčar potiče od starog nemačkog psa Hofwachtera. Prvi put se pojavljuje 1704. god. na dvoru kralja Leopolda I. Osnivač ove rase je oficir Max von Stephanitz. Na ideju o stvaranju rase Max je došao posmatrajući čobana kako bezbrižno šeta sa svojim stadom dok njegova dva psa bez ikakve komande drže celo stado pod kontrolom. Nedugo posle toga kupio je mužijaka starog tri godine od jednog čobana, mužijak se zvao Hektor Linksrajn a Max ga je prekrstio u ime Horand von Grafrath i taj je mužijak praotac svih današnjih NO.

22. aprila 1899. godine on osniva prvo društvo NO u Nemačkoj u Karlsruu. To društvo brojalo je oko 30 000 članova rasprostranjenih u stotinjak klubova širom Nemačke.

Pažljivom selekcijom, tokom godina Max je uspeo da dobije fizički snažnog, izduženog, izdržljivog i muskuloznog psa. Karakterno je dobijen hrabar, inteligentan pas, koji je spreman da odbrani svog gospodara u svakoj situaciji čak i ako nije obučen za to, kao i izuzetan službeni pas koji se može koristiti u različite svrhe. Pri uzgoju Stephanitz je dao prednost karakteru nad eksterijerom psa, želeo je da stvori psihički stabilnog i višenamenskog psa. On je rekao: "Uzgoj nemačkog ovčara je uzgoj službenog psa, to mor uvek i ostati. U protivnom to više neće biti taj naš ovčar!"

OSOBINE

Nemački ovčar je malo izdužen, snazan i muskulozan pas, kosti su suve a cela građa čvrsta. Odnos između visine i dužine, kao i stav i uglovanost nogu tako su usklađeni da omogućavaju dugačak i istrajan korak. Njegova dlaka je otporna na hladnoću. Muževnost mužjaka i ženstvenost ženke treba da su očigledni. Način na koji se pas kreće i kako se ponaša mora jasno da pokaže da je u zdravom telu zdrav duh i da su time stvoreni i telesni i psihicki uslovi koji mu omogućavaju da u svako doba i sa najvećom izdržljivošću bude korišćen kao radni pas. On predstavlja skladnu sliku prirodne plemenitosti i sigurnosti koja uliva poverenje.

Karakterno mora da bude smiren, stabilan, siguran u sebe, oprezan i nepodmitljiv, temperamentan, mora da poseduje hrabrost, borbenost, oštrinu i vodljivost da bi bio pogodan za raznovrsnu upotrebu posebno kao pratilac, čuvar i zaštitnik.

NO je pre svega službeni pas, ali koristi se i kao izložbeni pas, vodič slepih, policijski pas, za otkrivanje mina, narkotika i sl.

Ovaj pas sa glavnom osobinom psa koji ima potrebu da dominira, mora da bude vođen čvrstom rukom gospodara, koji će biti sposoban da mu nametne svoju volju. Obuka će usloviti čitavo ponašanje životinje, na ovaj ili onaj način. Tako da on može postati opasan mehanizam napada i odbrane, ili pak u drugom slučaju izvanredan kućni ljubimac. Ovaj miran pas, može veoma dobro da živi u stanu, pod uslovom da mu se omogući svakodnevno trčanje i da može da se troši. Neophodno ga je kupiti kod dobrog uzgajivaca, koji može da vam pruži sve potrebne podatke o roditeljima psa i njegove karakteristike. U okviru legla, nikada ne treba izabrati štene koje izgleda super aktivno ili uplašeno, jer, pre ili kasnije, ono može da postane agresivno.

NO je dobar kućni ljubimac, veran, poslušan i privržen deci i porodici.

STANDARD RASE

GLAVA:

U skladu sa veličinom tela glava je duga oko 40% visine grebena, i ne sme biti ni gruba, ni laka ni izdužena. Opšti utisak je da je suva, a između ušiju umereno široka. Čelo, gledano sprema i sa strane malo je zaobljeno, s neznatno naglašenom čeonom brazdom ili bez nje. Obrazi gledano sa strane, u celini su blago zaobljeni, ali nisu izbočeni. Gornji deo glave (50% cele dužine glave) odozgo gledano od ušiju ka nosu, postepeno i ravnomerno se sužava, sa kosim, a ne oštro izraženim stopom. Takođe, ako se gleda odozgo, nije suviše klinast suv nosnik (gornja i donja vilica moraju da se uklapaju). Širina gornjeg dela glave treba od prilike da odgovara njegovoj dužini pri čemu laka izduženost kod mužjaka i laka skraćena kod ženke nisu značajni. Njuška je snažna, usnice su zategnute suve i dobro prikupljene. Nosnik je prav i gotovo paralelan sa produženom čeonom linijom. Nos mora da bude crn.

UŠI:

Uši Nemačkog ovčara su srednje veličine, u osnovi široke, visoko usađene i uspravno nošene, paralelne, zašiljene pri vrhu, sa ušnim školjkama napred okrenutim.

OČI:

Oči Nemačkog ovčara su srednje krupne, bademaste, malo koso postavljene ali nisu buljave. Boja očiju treba po mogućnosti da bude tamnija (tamno kestenjasta).

ZUBALO:

Mora biti zdravo, snažno, makazasto i potpuno. Po zubnoj formuli mora imati 42 zuba, 20 u gornjoj 22 u donjoj vilici.

VISINA i TEŽINA:

Visina mužjaka je od 60 – 65cm, a težina 30 – 40kg;

Visina ženke je od 55 - 60cm, a težina 22 – 32kg.

VRAT:

Vrat je čvrst, srednje dužine, s dobro razvijenim mišićima i bez podvoljka. Vrat sa horizontalom sklapa ugao od oko 45 je pas uznemiren, vrat se uspravlja, a u kretanju vrat se spušta.

GRUDI:

Treba da su duboke oko 45 – 48 procenata visine grebena psa, a donja linija mora biti duga i istaknuta.

PREDNJE NOGE:

Gledano sa svih strana su prave a gledano odnapred apsolutno su paralelne. Plećka i nadlaktica su iste dužine i jakom muskulaturom su pričvršćene za trup. Ugao koji zaklapaju plećka i

nadlaktica iznosi 90, a uobičajeno 110 stepeni. Laktovi ne smeju biti istureni ili uvučeni ni pri stajanju ni u pokretu. Podlaktice su prave i paralelne, suve i mišićave. Prednje došaplje ima dužinu oko 1/3 podlaktice i zaklapa sa njom ugao do oko 20-22 stepena. Isuviše koso postavljeno prednje došaplje kao i strmo prednje došaplje utiču na primenu i izdržljivost. Šape su okrugle, dobro prikupljene i ispučene, jastučići su čvrsti ali ne i krti. Nokti su čvrsti i tamne boje.

GREBEN:

Mora biti snažan i naglašen. On blago prelazi u leđa ne narušavajući dobru gornju liniju psa.

REBRA:

Ne smeju biti bačvasta, a ni previše ravna. Ona formiraju grudni koš koji mora laktovima ostaviti dovoljno prostora za kretanje.

LEĐA:

Moraju biti ravna, snažno razvijena i ne preduga između grebena i sapi.

SLABINE:

Slabine su kratke, prave, snažne i mišićave. Nastavljaju se na grudni koš i prate širinu psa.

SAPI:

Sapi su duge i blago povijene tako da sa horizontalom čine ugao od oko 23 stepena.

REP:

Doseže najmanje do skočnog zgloba i prelazi sredinu zadnjeg došaplja. Donja strana je nešto više odlakana, nošen je u blagom luku na dole, u pokretu nešto više ali ne iznad leđne linije.

ZADNJE NOGE:

Položene su blago unazad, pri čemu su gledano od pozadi paralelne. Butna kost i potkolenica su otprilike iste dužine i grade ugao od oko 120 stepeni, a butine su snažne i mišićave. Skočni zglobovi su snažni i čvrsti, a zadnje došaplje stoji vertikalno ispod skočnog zgloba. linije.

STOMAK:

Kod atletski građenog psa se ne ističe, on zatvara donju liniju psa. Okrugli i viseći stomaci su znak nepravilne ishrane.

DLAKA:

Nemački ovčar može imati tri tipa dlake: kratka, oštra i ravna dlaka; duga, oštra i ravna ili duga valovita dlaka. Duga valovita dlaka nije poželjna. Plašt može biti crne, železno-sive i pepeljaste boje. Mogu biti jednobojni ili s pravilnim smeđim ili žuto-smeđim oznakama. Crni plašt je uobičajen. Korektna je oštra dlaka sa razvijenom podlakom. Pokrovna dlaka treba da bude što gušća, prava i dobro polegla uz telo. Na glavi uključujući i unutrašnjost ušiju, prednjoj strani nogu šapama, kao i prstima dlaka je kratka. Na vratu je nešto duža i gušća. Na zadnjim stranama prednjih i zadnjih nogu, sve do došaplja ili skočnog zgloba, dlaka se produžava, a sa zadnje strane butine stvara gaćice.

KRETANJE:

Nemački ovčar je kasač. Noge moraju biti tako uglované i duge, da zadnje noge pri hodu dopiru do sredine tela, a prednje noge čine iskorak iste dužine, pri čemu se leđna linija ne menja bitno. Svaka težnja ka povećanju ugla zadnje noge smanjuje čvrstinu i istrajnost, a samim tim i upotrebljivost. Kod korektnih odnosa građe i uglova razvija se hod koji osvaja prostor, tako da se dobija utisak da pas lako korača, bez zamora.

MANE

Teške mane : Svako odstupanje od prethodno opisanih rasnih odlika koje utiču na upotrebljivost.

Greške ušiju su : široko nošene, suviše nisko usadene, ovalnog oblika i nedovoljno čvrste uši. Izrazite greške u pigmentu, ukupna slabost tela.

Greške zubala su : sva odstupanja od makazastog zagriža i zubne formule, ukoliko se ne radi o diskvalifikacionim manama.

Diskvalifikacione mane : Loše naravi, ujedljivi i nervozni psi. Psi sa utvrđenom teškom HD greškom (displazija kuka),displazija laktova.Psi sa izrazito nejednakim ili zakržljanim testisima. Psi sa pomerenim ušima i greškama repa. Psi sa telesnim deformacijama.Psi sa greškama vilice, podgrizanje od dva milimetra ili više, predgriz,kleštasto zubalo,nedostatak jednog ili više zuba i ukupno nepravilan odnos sekutića. Psi iznad ili ispod visine grebena, više od 1 cm, od propisanog. Albinizam (depigmentacija). Bela boja dlake. Duga oštra dlaka, duga, meka nedovoljno čvrsta priležuća pokrovna dlaka sa podlakom zastavice na ušima i nogama, čupave noge i rep sa zastavicom na dole. Duga meka dlaka bez podlake, većinom podeljena na sredini leđa, zastavice na ušima, nogama i repu.

HD displazija

HD displazija ili displazija kukova u zadnje vreme je postala relativno česta kod Nemačkog ovčara.Da bi se iskorenila danas je HD snimak kukova postao obavezan za ovu rasu,tj.svi psi koji se puštaju u priplod obavezni su da imaju uredan HD snimak.

HD displazija je u većini slučajeva nasledna bolest.U 50-60% slučajeva nasledni faktor igra glavnu ulogu,ali pored nasleđa na nastanak ovog obolenja mogu da utiču i loša ishrana,položaj mišića,nagnutost karlice i stav zadnjih nogu.Displazija je plitka čašica zgloba kuka u kojoj glava butne kosti nema dobar oslonac.Takav se zglob vremenom pohaba i manifestuje se teškoćama pri podizanju psa,pas teže hoda ili šepa na tu nogu,teško se penje uz stepenice i skače.

Postoje blaži i teži oblici displazije.Blaži oblici se manifestuju problemima u hodu,pas nesigurno hoda,ima problema kod penjenja uz stepenice a kod dužeg stajanja najčešće podiže obolelu nogu.Teži oblici se javljaju najčešće kod displazije oba kuka i mogu da izazovu nepokretnost psa.

Pravilo je da svi psi sa displazijom kuka,blažom ili težom,moraju biti isključeni iz daljeg uzgoja.Kao što je već rečeno HD snimak je za NO danas obavezan i rangira se po ječini displazije.Kod zdravih kukova čašice zgloba treba da su simetrično prostrane,Norberov ugao,koji nastaje merenjem između dve linije koje prolaze kroz centar glave butne kosti,treba da iznosi

barem 105 stepeni kod zdravih životinja, a na čašici zgloba kuka ili glavi butne kosti ne sme biti znakova artroze koji su uzrokovani habanjem zgloba.

RAZMNOŽAVANJE

Polnu zrelost dostižu sa 6-8 meseci, a priplodnu zrelost sa 14-18 meseci. Nakon parenje ženka nosi mlade 58 – 64 dana i nakon tog perioda na svet dolazi najčešće 5-10, u nekim slučajevima jedno ili čak 14 slepih štenaca težine između 300-500 grama. Štenci su pokriveni nežnim krznom crne boje sa crvenkastim primesama na šapicama. Potpuno su slepi prvih petnaestak dana svog života, nakon petnaest dana štenci progledaju i počinju polako da hodaju. Tada im se u ishranu ubacuje i gotova hrana potopljena u toplo mleko. Kada dostignu starost od dvadesetak dana vrlo su živahni i radoznali pa ih ne možete sakupiti po dvorištu. Sa 40 dana starosti štenci primaju prvu vakcinu za zaštitu od štenećaka i mačije kuge, moraju imati urednu paparologiju i biti pregledani od strane veterinara i tek tada su spremni za prodaju. U periodu između 2 i 6 meseci (to je takozvani ružni period) štene se formira psihički i fizički. Uši se podižu, pa opet padaju, pa je jedno uspravno, a drugo klempavo, pa su krive, menja se boja, pas izgleda pomalo štrkljasto i zbog toga ovaj period ima takav naziv. Do šestog meseca uši bi trebalo da stoje uspravno i trebalo bi da se nazire buduća građa tog psa.

NO KAO IZLOŽBENI PAS

NO je rasa od koje se na izložbi najviše zahteva.

Ring za NO sastoji se od dve trake unutrašnje - oko koje trče psi i spoljašnje oko koje trče ljudi koji te pse dozivaju. U ringu pas mora da pokaže svoju fizičku spremnost, izdržljivost, želju za radom i kretanjem. Pas mora da ide ispred vodiča, da vuče i na taj način da pokaže dužinu svog iskoraka, svoju uglovanost i pravilnu građu. Takođe se vrši provera kretanja psa u kasu jer je NO pre svega kasač.

Vrši se i provera na pucanj, kojom se proverava stabilnost i hrabrost psa. Psi u razredu radnih su obavezni da imaju položen radni ispit i uzgojnu dozvolu-KERUNG. Radni ispit se sastoji od provere poslušnosti i vodljivosti psa, zatim od provere psa na rukavu. KERUNG je dozvola koja omogućava upotrebu psa u priplodu. Svaki zreo pas rase NO mora da ima položen Kerung da bi mogao da pari i koti se. Uslov za dobijanje Kerunga je vrlo dobar eksterijer i karakter psa koji ispunjava sve uslove standarda ove rase.

NO KAO RADNI PAS

NO kao radni pas mora biti istreniran do savršenstva, maksimalno potčinjen svom vodiču, spreman u svakom trenutku da ispuni njegove naredbe i da ga zaštiti, nijednog trenutka ne sme posustati i otkazati poslušnost vodiču.

NO KAO KUĆNI LJUBIMAC

NO je veliki pas kome je potreban prostor i kretanje, vrlo je vezan za svoga vlasnika i radi toga zahteva dosta pažnje. Može se držati i u

stanu ali mora biti prošetan bar jednom dnevno. Dobar je čuvar, veran, pažljiv i privržen naručito deci i spreman je da istrpi sve njihove

nestašluke. Bez obzira koliko je nenaučen i temperamentan nikada neće napasti dete. Biće vam neizmerno zahvalan za svaki trenutak vaše pažnje i biće uvek tu za vas da vas zaštiti i pruži vam svoju nesebičnu podršku. Društven je pa se dobro slaže i sa drugim kućnim ljubimcima macama, papagajima i naravno sa drugim psima. Radi svih ovih karakteristika vrlo je rasprostranjen među ljubiteljima pasa.

DRUGE NAMENE

NO se zbog svoje inteligencije, naravi i želje za učenjem koristi u najrazličitije svrhe. Prvobitno je korišten kao čuvar stoke, dok je danas nenadmašiv kao pas čuvar i pas za odbranu. Tokom I i II svetskog rata korišten je kao pas za borbu, spašavanje ranjenika, kao kurir ta prenos važnih podataka i vodič kroz minsko polje. U ove svrhe korišteni su vrhunski radni psi iz najboljih odgajivačnica tako da je u ovom periodu ova rasa dovedena skoro do potpunog istrebljenja, bile su potrebne godine rada, truda i uzgoja da bi se ponovo obnovila. Danas se NO često koristi kao vojni i policijski pas, za otkrivanje mina, eksploziva i narkotika, zatim kao pas za spašavanje iz vode, ruševina, u planinama, koristi se i kao pas vodič slepih, za pratnju, pomoć ljudima sa invaliditetom i sl. Zahvaljujući svojoj inteligenciji, prilagodljivosti i poslušnosti igrao je u dosta filmova kao što su: K-9; K-9000; i serija: Komesar Rex; Rin tin tin itd.

LITERATURA

NEMAČKI OVČAR-Veljko Stanišić i Petar Begonja,
Bačka palanka,2001 god.

NO MAGAZIN-Agencija Natura,Beograd

INTERNET STRANICE:

www.anoj.com

www.balkankinology.net

www.natura@ptt.yu

www.svbundesseiger.com